

Ministerstwo
Rozwoju i Technologii

■ Europejski Fundusz Konkurencyjności wprowadzenie do rozporządzenia

Motywacja UE (1)

„Obecna oferta funduszy UE nie zapewnia wsparcia finansowego **o dużej skali i łatwego do łączenia** (*seamless*) pozwalającego odpowiadać na niedoskonałości rynku (*market failures*), a ponadto brakuje jej **elastyczności** niezbędnej do reagowania na zmieniające się potrzeby.

Jest ona również **w niewystarczającym stopniu powiązana** z innymi źródłami finansowania publicznego i prywatnego, które same w sobie są bardzo rozdrobnione. (...) Istnieje luka w finansowaniu i inwestycjach na późniejszych etapach innowacji, rozwoju i skalowania przedsiębiorstw w sektorach strategicznych, mających zasadnicze znaczenie dla wspierania konkurencyjności gospodarki UE, w tym związany ze skalowaniem **problem tzw. doliny śmierci.**”

[Ocena skutków EFK](#)

Motywacja UE (2)

NOW

**Complex and fragmented
funding landscape**

**Lack of funding continuity
on investment journey**

**Limited coordinated strategic
focus**

**Untapped potential to
mobilise private capital**

**High complexity for
beneficiaries
Multiple entry points**

FUTURE

- Establish an investment capacity to support strategic technologies and manufacturing, including research and innovation, and IPCEIs
- Accompany projects along the entire investment journey (from research, through scale-up, industrial deployment, to manufacturing and deployment), support entire value chains (from critical raw materials to final products)
- Focus on a set of commonly agreed strategic funding priorities
- Improve coordination with MS via Competitiveness Coordination Tool
- Increase flexibility to adapt to new and emerging priorities
- Flexibly mobilise the full financial toolbox (grants, loans, equity and procurement)
- Improve access to funding for scaling-up companies and projects
- Simplify access to funding for businesses and beneficiaries

EFK jako narzędzie konsolidacji

EFK będzie integrować 14 instrumentów centralnie zarządzanych (funduszy europejskich dystrybuowanych bezpośrednio przez samą KE) z obecnymi WRF 2021-2027, tj.:

- 1) Horyzont Europa (który pozostanie osobnym programem, ale z mechanizmami ściśle wiążącymi go z EFK),
- 2) Fundusz Innowacyjny,
- 3) Digital Europe,
- 4) CEF-Digital,
- 5) European Defence Fund,
- 6) Act in Support of Ammunition Production (ASAP),
- 7) European Defence Industry Reinforcement through Common Procurement Act (EDIRPA),
- 8) European Defence Industry Programme (EDIP),
- 9) EU4Health,
- 10) European Space Programme,
- 11) Infrastructure for Resilience, Interconnectivity and Security by Satellite (IRIS²),
- 12) InvestEU,
- 13) Single Market Programme (segment MŚP),
- 14) program LIFE.

Struktura rozporządzenia

- **Rozdział I:** Przepisy ogólne – definicje, cele, budżet, *Single Rulebook* dla ECF i Horyzontu
- **Rozdział II:** *Toolbox* EFK (instrumenty polityki przemysłowej + InvestEU)
- **Rozdział III:** Usługi doradcze, wsparcie współpracy MŚP
- **Rozdziały IV–VII:** Okna tematyczne EFK
- **Rozdział VIII:** Postanowienia końcowe – w tym przepisy dot. komitologii

Budżet

Podział orientacyjny

Przepisy dot. budżetu są w rozporządzeniu nawiasowane – tzn., że są **wyłączone z negocjacji** dot. architektury Funduszu.

Decyzje dot. podziału budżetu uzgadniane są w ramach innych negocjacji (rozmów dotyczących podziału środków w całych WRF 2028-2034).

■ Okno 1: Czysta transformacja i dekarbonizacja przemysłu

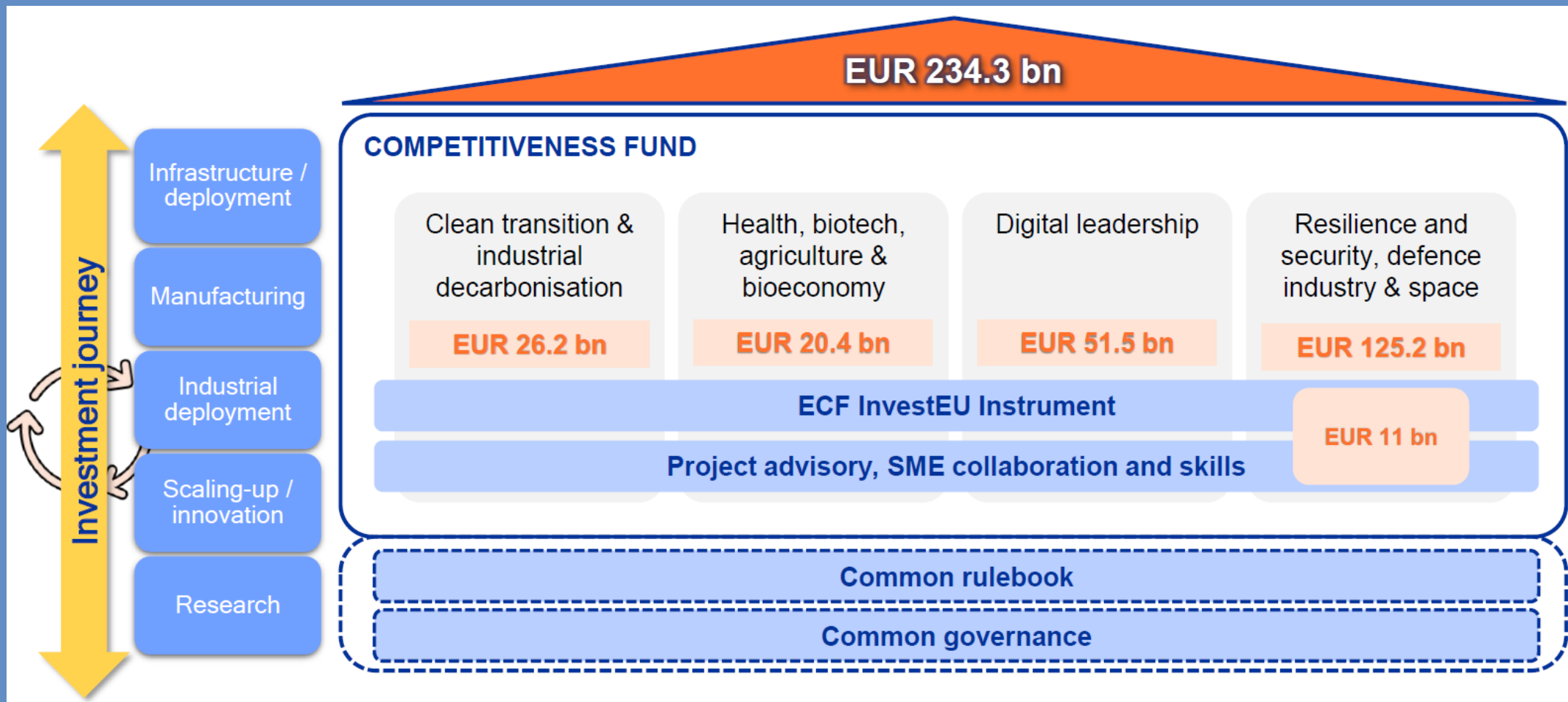
■ Okno 3: Przywództwo cyfrowe

■ ECFInvestEU + doradztwo + współpraca MŚP

■ Okno 2: Zdrowie, biotechnologia, rolnictwo i biogospodarka

■ Okno 4: Odporność, bezpieczeństwo, przemysł obronny, przestrzeń kosmiczna

Architektura EFK (1)

Architektura EFK (2)

Ścisłe powiązanie z Horyzontem Europa

- **Single Rulebook:** wspólne zasady dotyczące finansowania alternatywnego, łącznego i kumulatywnego, Preferencji UE, informacji niejawnych, działań przyspieszonych i nadzwyczajnych.
- **Te same okna tematyczne:** powielenie ich w obu funduszach ma stworzyć efekt strategicznej koncentracji wydatków.
- **Wspólne programy pracy:** programy pracy EFK będą obejmować działania *collaborative research* Horyzontu.
- **Połączone zarządzanie:** wspólne i koordynowane ciała doradcze, zintegrowana procedura komitetowa.

Single Rulebook – co obejmuje

Zasoby dodatkowe i finansowanie alternatywne

Zasoby dodatkowe

- **Cel:** zwiększyć finansową siłę ognia EFK poprzez dopuszczenie zasilania funduszu dobrowolnymi kontrybucjami
- Możliwe kontrybucje z funduszy unijnych zarządzanych krajowo
- Zasobami dodatkowymi będą również przychody, spłaty, środki odzyskane oraz nadwyżki z EFSI i dotychczasowego InvestEU

Finansowanie alternatywne, łączone i kumulatywne

- **Cel:** umożliwić korzystanie ze środków pochodzących z różnych instrumentów budżetowych UE w jednym projekcie
- Wspólne procedury naborowe z PCz, instytucjami UE, organizacjami międzynarodowymi i podmiotami trzecimi, aby uprościć i przyspieszyć proces dla aplikujących

Dodatkowe zasady horyzontalne

Koordinacja

- Wzmocnienie konkurencyjności UE wymaga spójnego i skoordynowanego wdrażania działań w ramach różnych programów, zwłaszcza Horyzontu Europa, Funduszu Innowacyjnego oraz Planów Partnerstwa Krajowego i Regionalnego.

Pieczęć Konkurencyjności

- Unijny znak jakości przyznawany projektom wysokiej jakości.
- PCz mogą wesprzeć projekty nagrodzone Pieczęcią bezpośrednio lub poprzez kontrybucję zasobów dodatkowych do EFK.
- Strategiczne projekty spełniające wymagania CRMA, NZIA i CMA automatycznie otrzymają Pieczęć Konkurencyjności.

Kwalifikowalność

- Zasady dot. dopuszczonych form prawnej organizacji beneficjenta.
- Zasady dot. działań nie kwalifikujących się do wsparcia.

Wymiar międzynarodowy

Preferencja unijna

- Ukierunkowanie wsparcia na rozwój, produkcję i wykorzystanie strategicznych technologii i sektorów **wewnątrz UE**.
- Nabory mogą przewidywać warunki udziału chroniące **interesy strategiczne i gospodarcze Unii**.
- Warunki te mogą mieć postać restrykcji dotyczących: udziału w projekcie i realizacji zadań projektowych, transferu własności, źródeł dostaw, *local content*, kontroli.
- Nabory dot. projektów z zakresu bezpieczeństwa, obronności i porządku publicznego będą zobligowane do stosowania restrykcji i szczególnych warunków, w szcz. w zakresie: zarządzania i własności, miejsca wykonywania czynności projektowych, wykorzystania zakładów lub urządzeń, bezpieczeństwa.

Stowarzyszenie z krajami trzecimi

- W EFK będą mogły uczestniczyć kraje trzecie – jeśli zawrą umowę stowarzyszającą je z EFK.
- Możliwe stowarzyszenie pełne lub częściowe.
- Rozporządzenie określa elementy, jakie musi zawierać umowa stowarzyszeniowa.

Wdrażanie, formy wsparcia UE oraz zasady dot. informacji niejawnych

Wdrażanie i formy wsparcia

- Wdrażanie programów pracy
- Zarządzanie bezpośrednie i pośrednie
- Formy wsparcia:
 - domyślnie stosowanie uproszczonych form finansowania, tj. finansowania niepowiązanego z kosztami lub kwot ryczałtowych → mniejsze obciążenia administracyjne, sprawozdawczość finansowa i koszty dla beneficjentów
 - inne formy wsparcia możliwe w razie potrzeby
- Mechanizm ubezpieczeniowy
- Partnerstwo Publiczno-Prywatne

Zasady dot. informacji niejawnych

Rada Interesariuszy Strategicznych

- Eksperci z różnych sektorów, organizacji i krajów wyznaczeni przez Komisję.
- Doradzanie w kwestiach ogólnego kierunku działania Funduszu, długoterminowych trendów dotyczących konkurencyjności, identyfikowanych sytuacji zawodności rynku (*market failures*) oraz suboptymalnych sytuacji inwestycyjnych.
- Doradzanie w kwestiach strategicznego portfolio projektów.

Rada Doradcza dla ECF InvestEU

- Reprezentacja każdego partnera wdrożeniowego i każdego PCz.
- Doradzanie w kwestiach projektowania produktów finansowych oraz strategicznych i operacyjnych kierunków działania w odniesieniu do gwarancji budżetowych/instrumentów finansowych.
- Doradzanie w kwestiach koordynacji z EIC (European Innovation Council).

Komitet Inwestycyjny dla ECF InvestEU

- Kontynuacja na podstawie doświadczeń z dotychczasowego InvestEU oraz EFSI.
- Analizowanie wniosków o finansowanie i weryfikacja ich zgodności z odpowiednimi dla nich zasadami.

Toolbox EFK

Toolbox - przegląd narzędzi

- **Programy prac:** mogą określać formy: finansowania, kryteriów kwalifikowalności, współfinansowania oraz zasady mające zastosowanie do działań dotyczących więcej niż jednego celu szczegółowego. Nie muszą być roczne – mogą być kilkuletnie.
- **Instrumenty polityki przemysłowej:** (1) *Single Market Value Chains Builder*, (2) *EU Tech Frontrunners*, (3) *Production Ramp Up Actions*, (4) *Top-Ups for IPCEIs*. Zaprojektowane tak, aby EFK miał narzędzie do wsparcia każdego możliwego etapu rozwoju biznesowego (tzw. *investment journey*).
- **Przyspieszone i Ukierunkowane Działania na Rzecz Konkurencyjności:** pakiet wyjątków od zwyczajnych reguł EFK, możliwych do zastosowania w okolicznościach nadzwyczajnych i pilnych, w szczególności w obliczu zagrożenia nadrzędnego europejskiego interesu publicznego (np. w reakcji na kryzys międzynarodowy).
- **Instrument ECF InvestEU**

Instrumenty polityki przemysłowej

Value Chains Builder

- Dedykowane nabory dla skalowania unijnych łańcuchów wartości
- Integrowanie dostawców, producentów i innowatorów, także dywersyfikacja źródeł dostaw

EU Tech Frontrunners

- Wsparcie innowacji w modelu napędzanym przez przemysł
- Otwarte, oddolne nabory
- Komisja oceniająca dopasuje do projektu najbardziej pasujące do niego narzędzia z instrumentarium unijnego budżetu, określi też indywidualnie maksymalny poziom zaangażowania finansowego UE w projekt

Production Ramp-Up

- Umożliwia wsparcie projektów, które są już w toku
- Zabezpieczenia: wymogi proporcjonalności, tymczasowości i malejącej intensywności wsparcia, także zakaz podwójnego finansowania.

Top-Ups fo IPCEIs

- Dodatkowe środki dla konkretnych projektów zintegrowanych w strukturach IPCEI, aby zachęcić więcej PCz oraz firm MŚP do uczestnictwa w IPCEI.

Przyspieszone i Ukierunkowane Działania na Rzecz Konkurencyjności

- Instrument przeznaczony dla działań służących ochronie nadrzędnego interesu publicznego albo takich, w których czas odgrywa rolę krytyczną, i które nie mogą być skutecznie wdrożone w reżimie „codziennych” reguł.
- Programy pracy mogą przewidywać zasady dodatkowe, wyjątki oraz derogacje od obowiązującego prawa unijnego w procedurach naborowych.

Targeted actions

Accelerated actions

Inducement interventions

Special two-stage bottom-
up calls

ECFInvestEU – nowa wersja InvestEU

Gwarancje budżetowe i instrumenty finansowe

- Maksymalna wartość gwarancji: 70 mld EUR (z opcją podwyższenia o 20%).
- Minimalna wartość gwarancji do udzielenia: 17 mld EUR.
- Możliwość transferowania środków z budżetów okien tematycznych do ECFInvestEU.

Klauzula wyłączności

- ECFInvestEU będzie jedynym prawnie dozwolonym narzędziem w unijnym instrumentarium przeznaczonym do oferowania gwarancji budżetowych i instrumentów finansowych służących unijnej polityce wewnętrznej.

Opcja uprzywilejowana

- Dostępna dla czterech okien tematycznych EFK.
- Ma mobilizować dodatkowe inwestycje publiczne i prywatne.

Scale-up facility

- Specjalna oferta dla szybko rosnących MŚP, małych mid-capów i mid-capów.

Otwarta architektura

- Wdrażanie oparte na partnerach wdrożeniowych: Grupie EBI, międzynarodowych instytucjach finansowych, narodowych bankach rozwojowych (takich jak BGK).

ECFInvestEU – nowa wersja InvestEU

Klucz do mobilizacji inwestycji

- Spodziewany efekt mobilizacyjny: 300 mld EUR inwestycji, które by nie zaistniały bez ECFInvestEU (70% kapitał prywatny)
- Wg szacunków KE, inwestycje te mają pomóc ok. 1 mln unijnych MŚP i małych mid-capów
- Oczekiwany wpływ na rynek pracy: ok. 1,8 mln miejsc pracy

Konstrukcja zainspirowana dotychczasowym InvestEU

- Konsolidacja programów
- Okna tematyczne
- Osobne przedziały dla UE i dla PCz
- Usługi doradcze

Zapewnienie ciągłości

- Weryfikacja partnerów wdrożeniowych poprzez tzw. *pillar assesement*
- Istotne produkty finansowe
- Narzędzia monitoringu i raportowania
- Wzory postanowień umownych

Doradztwo projektowe, współpraca MŚP,
rozwój umiejętności i dostęp do finansowania

Doradztwo projektowe, współpraca MŚP, rozwój umiejętności i dostęp do finansowania

- **Doradztwo projektowe:** doradztwo wspierające inwestycje, w tym działania w zakresie budowania zdolności (*capacity building*) i rozwoju rynku, a także usługi z zakresu akceleracji biznesu. Świadczone przez partnerów doradczych, zewnętrznych usługodawców zatrudnionych przez Komisję lub za pośrednictwem agencji wykonawczych.
- **EU for Business Network**
- **Wsparcie dla przedsiębiorstw**
- **Dedykowane działania dla MŚP** (zwiększanie udziału MŚP w EFK)
- **Wsparcie dla rozwoju umiejętności**
- **Dostęp do unijnego finansowania**

GŁÓWNE ZAGADNIENIA NEGOCJACYJNE

W tych punktach szczególnie zależy nam na skryształizowanym stanowisku (1)

- **Preferencja UE i udział państw trzecich** – kalibrowanie mechanizmu preferencji europejskiej odbywa się za pomocą przepisów dot. podmiotów z krajów trzecich, nie tylko w zw. z rolą beneficjentów (przepisy o stowarzyszeniu z ECF - które kraje? na jak trudnych do spełnienia warunkach?), ale także jako partnerzy biznesowi beneficjentów (przepisy dot. stosowania restrykcji dotyczących kontroli kapitałowej, udziału *local content*, transferu własności za granicę UE itd.)
- **Relacje EFK z Horyzontem Europa** – np. wspólne programy pracy, zintegrowana komitologia – ścisłe związanie Horyzontu z EFK będzie wymagało uzgadniania wspólnego stanowiska resortu ds. nauki i resortu ds. gospodarki w części spraw dotyczących Horyzontu, postulat rozdzielenia tych mechanizmów natomiast utrzymywałby samodzielność resortu ds. nauki w kwestiach Horyzontu). Także: czy kształt przepisów rzeczywiście gwarantuje płynność przejścia między Horyzontem a EFK (*seamless investment journey*)?
- **Relacje EFK z nową polityką spójności** (Planami Partnerstwa Krajowego i Regionalnego) – czy potrzebne są dodatkowe przepisy dotyczące tych relacji?
- **Zarządzanie** – przepisy dot. ciał doradczych i komitetu inwestycyjnego ECFInvestEU.

W tych punktach szczególnie zależy nam na skryształizowanym stanowisku (2)

- Obsługa aplikujących – przyszłość **Krajowych Punktów Kontaktowych** obecnie obsługujących centralnie zarządzane programy UE (adaptacja do roli punktów kontaktowych EFK – jaki model organizacji nowej sieci?; finansowanie KPK – z budżetu krajowego czy budżetu EFK?)
- **Pieczęć Konkurencyjności** – jaki kształt przepisów jest potrzebny, aby instrument nie był w praktyce pozbawiony znaczenia?
- **Preferencje dla MŚP** – czy rozwiązania wbudowane w rozporządzenie są dobrze zaprojektowane i rozwiązywane legislacyjnie?
- **Partnerzy wdrażający ECFInvestEU** – w jakim stopniu przepisy powinny być przechylone na korzyść wdrażania przez EBI vs. wdrażania przez narodowe banki rozwoju (jak BGK)? W negocjacjach pojawiła się silna fala głosów nawołujących do zapisania w rozporządzeniu „szczególnej roli EBI”, później silny lobbying sojuszu narodowych banków rozwoju przeciwko tej inicjatywie. Kto jest bardziej korzystnym partnerem dla potencjalnych beneficjentów w Polsce?
- Szczegółowe uwagi sektorowe do **poszczególnych okien tematycznych** (rozdziały IV-VII).

W tych kwestiach toczy się szczególny proces dyplomatyczny (nie rozwiążą ich prawdopodobnie uwagi techniczne):

- **Postulowana zasada równowagi geograficznej lub zasada pan-europejskiej istotności interwencji EFK** – zagadnienie kontrowersyjne od początku negocjacji, stale obecne w wypowiedziach Polski i 12 innych PCz, jednocześnie silnie odrzucane przez grupę państw-płatników netto. Pierwotne stanowisko wymagało dostosowania: język równowagi geograficznej był łatwo zbywany argumentem, że EFK jest celowo podporządkowany innej logice niż Polityka Spójności, oraz że miejsce dla logiki równowagi geograficznej jest w PPKR, EFK ma natomiast być podporządkowany tzw. zasadzie doskonałości (nagradzanie najlepszych projektów w Europie, bez „preferencji za pochodzenie”). Dlatego we wzajemnym uzgodnieniu kraje zainteresowane tematem zagrożenia koncentracją interwencji EFK w krajach gospodarczego rdzenia UE przeszły na język pan-europejskiej istotności EFK, który może być mniej nieakceptowalny przynajmniej dla niektórych PCz z grupy płatników netto. Istotą tego nowego podejścia jest wprowadzenie do rozporządzenia przepisów, które dadzą KE podstawę prawną, aby w programach pracy monitorować koncentrację wsparcia i promować w procedurach naborowych tworzenie projektów włączających podmioty, których udział może taką koncentrację rozszczełniać. Bardzo ważne w nowym podejściu jest argumentowanie, że zasada pan-europejskiej istotności jest uzupełnieniem zasady doskonałości, nie jej zaprzeczeniem.

W tych kwestiach toczy się szczególny proces dyplomatyczny (nie rozwiążą ich prawdopodobnie uwagi techniczne):

- **Podział budżetu** – te przepisy rozporządzenia EFK są wyłączone z negocjacji, decyzje na ich temat zapadną w ramach innego procesu politycznego, tj. w negocjacjach dot. podziału budżetu całej perspektywy finansowej 2028-2034. Podział budżetu jest wypadkową sytuacji w negocjacjach dotyczących wszystkich nowych instrumentów budżetu UE, nie tylko przebiegu prac nad kształtem EFK. W tekście rozporządzenia przepisy wyłączone z tego powodu z negocjacji są oznaczone nawiasami.

Ministerstwo
Rozwoju i Technologii

Dziękujemy

E-mail: efk@mrit.gov.pl